

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından:

**BİLİMSSEL ÇALIŞMA, DENEME VE ÇEŞİT ISLAHI AMACIYLA BİTKİ,
BİTKİSEL ÜRÜN VE DİĞER MADDELER İLE ZARARLI
ORGANİZMALARIN ÜLKEYE GİRİŞİ VE/VEYA
ÜLKE İÇİNDE DOLAŞIMI HAKKINDA TEBLİĞ
(TEBLİĞ NO: 2014/59)**

(26.12.2014 T. 29217 R.G.)

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı; 3/12/2011 tarihli ve 28131 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bitki Karantinası Yönetmeliğinin Ek-1, Ek-2, Ek-3, Ek-4 ve Ek-5’inde listelenen bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeler ile zararlı organizmaların bilimsel çalışma, deneme ve çeşit ıslahı amacıyla ülkemize girişi ve/veya ülkemizde dolaşımı esnasında tabi olacağı esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, Bitki Karantinası Yönetmeliğinin Ek-1, Ek-2, Ek-3, Ek-4 ve Ek-5’inde listelenen bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeler ile zararlı organizmaların, bilimsel çalışma, deneme ve çeşit ıslahı amacıyla ülkemize girişi ve/veya ülkemizde dolaşımını kapsar.

(2) Bu Tebliğ kapsamındaki materyal için 18/3/2010 tarihli ve 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu hükümleri saklıdır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ;
a) 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun ilgili maddelerine,
b) 3/12/2011 tarihli ve 28131 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bitki Karantinası Yönetmeliğinin 15 inci maddesine,
c) Avrupa Birliğinin 17/6/2008 tarihli ve 2008/61/AT sayılı Komisyon Direktifine, dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde geçen;
a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
b) Faaliyet: Bilimsel çalışma, deneme ve çeşit ıslahı amacıyla yapılan çalışmaları,
c) Genel Müdürlük: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,
ç) Karantina tedbiri: Bulaşık alanda veya etrafında zararlı organizmaların yayılmasını önlemek amacıyla alınan bitki sağlığı tedbirlerini,
d) Materyal: Bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeler ile zararlı organizmaları,
e) Müdürlük: Ankara, Antalya, Bursa, İstanbul, İzmir, Mersin Zirai Karantina Müdürlükleri ile Adana İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünü, ifade eder.

Genel esaslar

MADDE 5 – (1) Bitki Karantinası Yönetmeliğinin Ek-1 ve Ek-2’sinde listelenen zararlı organizmalar ve bu zararlı organizmalarla bulaşık bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeler, Ek-3’te listelenen bitki, bitkisel ürün ve yetiştirme ortamları ile Ek-4 ve Ek-5’te yer alan bitki ve bitkisel ürünlerin bilimsel çalışma, deneme ve çeşit ıslahı amacıyla ülkemize girişi ve ülkemizde dolaşımı bu Tebliğ hükümlerine tabidir.

(2) Bakanlığa bağlı araştırma kuruluşları, Bakanlıkça araştırma yetkisi verilmiş kurum ve kuruluşlar ile üniversiteler, bu Tebliğ kapsamında bilimsel çalışma, deneme ve çeşit ıslahı amacıyla ülkeye materyal girişi ve ülke içinde dolaşımını yapabilirler.

(3) Bakanlıkça yetkilendirilmiş tohumculuk kuruluş belgesine sahip firmalar bu Tebliğ kapsamında, araştırma yetkisine sahip kurum, kuruluş ve üniversitelerle sözleşme yapma koşuluyla bilimsel çalışma, deneme ve çeşit ıslahı amacıyla bitki, bitkisel ürün ve diğer maddelerin ülkeye girişi ve ülke içinde dolaşımını yapabilirler.

Başvuru esasları

MADDE 6 – (1) Tebliğ kapsamındaki faaliyet amacıyla zararlı organizmaların ülkeye girişini ve ülke içinde dolaşımını yapmak isteyenler bu Tebliğin Ek-1'inde yer alan başvuru formuna araştırma kuruluşu olduğuna dair yetki belgesini ekleyerek Genel Müdürlüğe müracaat eder.

(2) Tebliğ kapsamındaki faaliyetler için bitki, bitkisel ürün ve diğer maddelerin ülkeye girişini ve ülke içinde dolaşımını yapmak isteyenler, Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü veya yetkilendirilen İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüklerinden alınan ithalat ön izninden sonra bu Tebliğin Ek-1'inde yer alan başvuru formuna Bakanlıkça yetkilendirilmiş tohumculuk kuruluş belgesi ve araştırma yetkisine sahip kurum ve kuruluşlar veya Üniversitelerle yapılan sözleşmeyi ekleyerek Müdürlüğe müracaat eder.

Materyalin ülkeye girişi ve ülke içinde dolaşımı

MADDE 7 – (1) Faaliyetin yapılacağı yerlerin karantina tedbirleri açısından uygunluğu giriş başvurusu yapılan Genel Müdürlük veya Müdürlük tarafından bu Tebliğin Ek-2'sine göre kontrol edilir veya ettirilir. Uygun bulunması durumunda onaylanır. Bu Tebliğin Ek-2'sindeki koşulların devam etmemesi durumunda verilen onay herhangi bir zamanda iptal edilir.

(2) Faaliyetin yapılacağı yerlerle ilgili onay verildikten sonra, Genel Müdürlük/Müdürlük tarafından bu Tebliğin Ek-3'ünde yer alan Yetki Belgesi düzenlenerek faaliyette bulunacak kurum/kuruluşa verilir. Yetki belgesi ile materyalin ülkeye girişi veya ülke içinde dolaşımı aşağıda belirtilen hususlar çerçevesinde sağlanır.

a) Materyalin ülkemiz menşeli zararlı organizma olması halinde; başvuru yapılan Genel Müdürlük tarafından zararlı organizmanın ülke içerisinde karantina koşulları altında dolaşımı için bu Tebliğin Ek-3'ünde yer alan Yetki Belgesi düzenlenir. Yetki Belgesinde üçüncü ülkeye ait haneler boş bırakılır.

b) Materyalin yurt dışı menşeli zararlı organizma olması halinde; Ülkeye girişi için başvuru yapılan Genel Müdürlük tarafından zararlı organizmanın menşei ülkesince onaylanmış yazılı belgeler temel alınarak bu Tebliğin Ek-3'ünde yer alan yetki belgesi İngilizce düzenlenir ve düzenlenen yetki belgesi materyalin menşei ülkesindeki resmi makam tarafından onaylanır. Materyalin ülkeye girişinde gönderici ülke tarafından da onaylanan bu yetki belgesi aranır.

c) Materyalin yurt dışı menşeli bitki ve bitkisel ürün olması halinde; Ülkeye girişi için başvuru yapılan Müdürlük tarafından bu Tebliğin Ek-3'ünde yer alan yetki belgesi düzenlenir, ayrıca bitki ve bitkisel ürüne Bitki Sağlık Sertifikası eşlik eder. Bitki Sağlık Sertifikası eşliğinde gelen bitki ve bitkisel ürün için Yetki Belgesinin 13 no'lu hanesindeki onay aranmaz. Bitki Sağlık Sertifikasının ek deklarasyon kısmında "Bu materyal bilimsel çalışma, deneme ve çeşit ıslahı amacıyla bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeler ile zararlı organizmaların ülkeye girişi ve/veya ülke içinde dolaşımı hakkında Tebliğ hükümlerini karşılamaktadır" ifadesi bulunur.

ç) Materyalin ülkeye girişi Müdürlüklerin bulunduğu illerdeki gümrük idarelerinden yapılır.

d) Faaliyet kapsamında ülkeye girişi yapılan ya da ülkede dolaşımda olan materyalin giriş ve dolaşım süresince karantina tedbiri altında bulunması ile materyalin başvuru sırasında belirtilen saha ya da sahalara doğrudan ve hızlı bir şekilde hareketini ilgili müdürlük sağlar.

Kontroller ve izleme

MADDE 8 – (1) Faaliyetin yapılacağı ildeki Zirai Karantina Müdürlüğü, bu Müdürlüğün olmadığı illerde Genel Müdürlükçe görevlendirilen Zirai Karantina Müdürlüğü veya Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü/İstasyonu Müdürlüğü veya Biyolojik Mücadele Araştırma İstasyonu Müdürlüğü veya İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü onaylanan faaliyetlerin kontrol ve izlenmesinden sorumlu olup, aşağıdaki şartları sağlamalıdır:

a) Bu Tebliğin Ek-2'sinde belirtilen karantina tedbirlerini, genel koşulları, tesisleri ve faaliyetleri deneme süresi boyunca uygun zamanlarda kontrol eder.

b) Onaylanan faaliyetlerin türüne bağlı olarak aşağıdaki prosedürler uygulanır:

1) Karantinadan çıkarılması öngörülen bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeler için;

- Bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeler denemenin sonunda ilgili Müdürlükten izin almaksızın çevreye serbest bırakılamaz.
- Resmi olarak serbest bırakmadan önce bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeler, test edilmesi de dahil karantina tedbirlerine tabi tutulabilir. Bu hüküm Bitki Karantinası Yönetmeliğinde listelenmeyen ancak ülkemizde varlığı bilinen zararlı organizmalar için uygulanmaz.
- Bitki, bitkisel ürün ve diğer maddelerle ilgili test de dahil karantina tedbirleri; Ziraî Karantina Müdürlüğü, bu Müdürlüğün olmadığı illerde Genel Müdürlükçe görevlendirilen Ziraî Karantina Müdürlüğü veya Ziraî Mücadele Araştırma Enstitüsü/İstasyonu Müdürlüğü veya Biyolojik Mücadele Araştırma İstasyonu Müdürlüğü veya İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü tarafından bu Tebliğin Ek-4'ünde belirtilen hükümlere uygun olarak alınır.
- Testler ve bitki sağlığı kontrolü sonucunda zararlı organizmalarla bulaşık olduğu tespit edilen bitki, bitkisel ürünler ve diğer maddeler ile bunlarla temas etmiş veya bulaşık bulunmuş diğer bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeler zararlı organizmaların ortadan kaldırılması amacıyla imha edilmeli veya uygun karantina ve tasfiye işlemlerine tabi tutulmalıdır.

2) Onaylanan faaliyetler sonuçlandığında tüm materyal (zararlı organizmalar da dahil) ve faaliyetler esnasında bulaşık olduğu tespit edilen diğer materyal için;

-Bulaşık materyalle etkileşimde bulunan veya bulaşık olduğu tespit edilen (zararlı organizmalar ve bulaşık materyal de dahil) materyal ile tüm bitki bitkisel ürün ve diğer maddeler imha veya sterilize edilir ya da ilgili Müdürlük tarafından belirtilen işlemlere tabi tutulur.

-Söz konusu faaliyetin gerçekleştiği yer ve tesisler ilgili Müdürlüğün belirlediği şekilde sterilize edilir ya da gerek duyulursa diğer bir yöntemle temizlenir.

c) Bitki Karantinası Yönetmeliğinde listelenen bir zararlı organizma veya ülkemiz açısından risk teşkil edebileceği düşünülen diğer zararlı organizmalarla herhangi bir bulaşma olduğunda veya faaliyet sırasında çevreye yayılımı tespit edildiğinde, faaliyetten sorumlu kişi tarafından ilgili Müdürlük derhal bilgilendirilir.

Giriş yasak bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeler

MADDE 9 – (1) Bitki Karantinası Yönetmeliğinin Ek-3'ünde belirtilen bitki, bitkisel ürünler ve yetiştirme ortamlarını içeren faaliyetler için başvurular Genel Müdürlüğe yapılır. Uygun bulunması durumunda faaliyet Genel Müdürlük tarafından onaylanır.

(2) Onaylanan faaliyet için testleme dâhil karantina tedbirleri Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

(3) Test dahil karantina tedbirleri ilgili Müdürlük tarafından uygulanır.

Bildirim

MADDE 10 – (1) Müdürlük tarafından; bu Tebliğ kapsamında ülkeye girişine ve ülke içinde dolaşımına izin verilen bitki, bitkisel ürün miktarı, zararlı organizmalar ile bulaşık tespit edilenler ve alınan karantina tedbirleri bir liste halinde her yıl Aralık ayının 15'ine kadar Genel Müdürlüğe gönderilir.

İdari yaptırım

MADDE 11 – (1) Bu Tebliğe aykırı davranışlar hakkında; 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun ilgili maddelerine göre idari yaptırım uygulanır.

Yetki

MADDE 12 – (1) Bu Tebliğ kapsamında ülkeye giriş yapılan materyal hiçbir koşulda başka kişi ve kuruluşa Genel Müdürlüğün izni olmadan devredilemez.

Yürürlük

MADDE 13 – (1) Bu Tebliğ 1/1/2015 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

Bilimsel Çalışma, Deneme ve Çeşit İslahı Amacıyla Materyalin Girişi/Dolaşımı İçin Müracaat Formu

..... MÜDÜRLÜĞÜNE

Bilimsel çalışma, deneme ve çeşit ıslahı amacıyla yurt dışından ülkemize girişini ve/veya ülke içinde dolaşımını yapmak istediğimiz ve aşağıda bilgileri yazılı bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeler/zararlı organizmaların resmi kontrolünün yapılarak girişi/dolaşımı için yetki belgesi verilmesini arz ederim. .../.../20...

**Adı Soyadı
(İmza)**

MATERYALE AİT BİLGİLER

Sorumlu personelin;

Adı :
Adresi :
İletişim bilgileri :
Çalışma alanı :

Materyalin

Bilimsel ismi veya isimleri :
(zararlı organizma içeren bir materyal olması halinde her ikisinin isimleri):
Çeşidi (uygun olduğu hallerde) :
Ambalaj şekli ve miktarı :
Menşei :
Faaliyetlerin başlama ve bitiş tarihi :
Yapılacak çalışmanın özeti :
Karantina tedbirleri altında faaliyetin yapılacağı yer ve adresi :
İlk Depolama Yeri(uygun olduğu hallerde) :
İlk Dikim Yeri(uygun olduğu hallerde) :
Faaliyetlerin tamamlanmasından sonra önerilen imha/muamele yöntemi :
Planlanan Giriş Gümrüğü :

EK-2

Faaliyetin yapılacağı yerlerin karantina tedbirleri açısından uygunluğu

1. Bu Tebliğin Madde 7(1)'ine göre; Faaliyetin yapılacağı yerlerin karantina tedbirleri açısından uygunluğu konusunda aşağıdaki genel koşullar uygulanacaktır:

— Materyalin kullanılacağı faaliyetin içeriği ve amaçları ilgili Genel Müdürlük/Müdürlük tarafından incelenir. Faaliyetler, belirtilen deneme veya bilimsel amaçlı ve çeşitli ıslahı çalışmaları ile uyumlu olmalıdır.

— Faaliyetin yürütüleceği alan veya alanlarda yer alan bina ve tesislerdeki karantina koşulları, aşağıda 2 nci madde de yer alan hükümler açısından ilgili Genel Müdürlük/Müdürlük tarafından kontrol edilir ve onaylanır.

— İlgili Müdürlük/Genel Müdürlük materyal miktarını, onaylanan faaliyetlerin yürütülmesi için yetecek bir miktar ile sınırlar ve bu miktar mevcut karantina tedbiri alınmış tesise uygun olarak belirlenmiş miktarı hiçbir şekilde geçemez.

— Faaliyetleri yürütecek olan personelin bilimsel ve teknik yeterliliği Genel Müdürlük/Müdürlük tarafından incelenir ve onaylanır.

2. Yukarıda yer alan birinci maddenin amaçları açısından, faaliyetlerin yürütüleceği alan veya alanlardaki bina ve tesislerin karantina koşulları; ilgili zararlı organizmaların bulunduğu materyal emniyetli bir şekilde kullanılmasına ve bu zararlı organizmaların yayılma riskini önlemeye yetecek özellikte olmalıdır. Başvuruda belirtilen her bir faaliyet için; karantina koşullarında tutulan zararlı organizmaların yayılma riski, öngörülen faaliyet ve materyalin çeşidi, zararlı organizmaların biyolojileri, yayılma yolları, çevreyle etkileşimleri ve materyal ile bağlantılı risk oluşturabileceği düşünülen diğer faktörlerde göz önünde bulundurularak Genel Müdürlük/Müdürlük tarafından belirlenir. Riskin değerlendirilmesi sonucunda, Genel Müdürlük/ Müdürlük durumu değerlendirir ve faaliyetin içeriğine göre aşağıdaki hususlar dikkate alınır;

a) Tesisler ve çalışma prosedürlerine ilişkin alınacak karantina tedbirleri

- Tesis çevresinde vejetasyon kontrolünün değerlendirilmesi de dahil tüm bitki/zararlı organizma materyalinden fiziksel izolasyonun sağlanması,
- Faaliyetlerden sorumlu olacak bir irtibat kişinin belirlenmesi,
- Tesislere ve tesisin çevresine, belirlenen personel dışındaki kişilerin erişiminin yasaklanması,
- Faaliyetlerin türü ve sorumlu personel belirtilerek tesislerin doğru bir şekilde tanımlanması,
- Karantina bölgesinden zararlı organizma kaçışı halinde uygulanacak prosedürler de dâhil, çalışma faaliyetlerinin kaydının ve işletme prosedürlerine dair bir el klavuz oluşturulması,
- Zararlı organizmaların tesislere girişi ve tesislerde yayılmasının engellenmesine yönelik kontrol tedbirlerinin alınması,
- Materyalin örneklenmesi ve tesisler arasında transferi için kontrollü prosedürlerin uygulanması,
- Atık, toprak ve suyun kontrollü bir şekilde imha veya dekontamine edilmesi,
- Personel, yapılar ve ekipman için uygun hijyen ve dezenfeksiyon prosedürlerinin bulunması,
- Deney materyalinin imha edilmesi için uygun önlemler ve tesislerin bulunması,
- Uygun indekslemenin (test dâhil) yapılması,
- Uygun güvenlik ve alarm sistemlerinin bulunması.

b) Materyal türünün spesifik biyoloji, epidemiyolojisi ve onaylanan faaliyetlere göre alınacak ileri karantina tedbirleri

- Tesislerde personel için "çift kapı" erişimi olan ayrı kısım uygulanması,
- Negatif hava basıncı altında uygulama,
- Uygun gözenek büyüklüğüne sahip sızdırmaz konteyner bariyer uygulamaları, (Örneğin; akarlar için su bariyeri, nematodlar için kapalı toprak konteynerleri, elektrikli böcek kapıları)
- Virüs içeren ya da taşıyan bitkisel materyalin, konukçu materyal gibi diğer zararlı organizma ve materyalden izole edilmesi,

- İslah amaçlı materyalin manipölasyon cihazlı ıslah kafeslerinde tutulması,
- Zararlı organizmaların yerli ırk ya da türler ile melezlenmemesi,
- Zararlı organizmaların sürekli bir şekilde yetiştirilmemesi,
- Zararlı organizmaların çoğalmasını kesinlikle kontrol altında tutan koşulların oluşturulması
Örneğin; diyapozun görülmediği bir çevre rejiminde bulundurma,
- Bitkilerin üremesini sağlayan yapı (propagüller) yoluyla herhangi bir yayılmanın ortaya çıkmasına imkân tanımayacak şekilde muhafaza edilmesi. Örneğin; hava akımlarından kaçınılması,
- Zararlı organizma kültürlerinin saflığının, parazit ve diğer zararlı organizmalardan arılık açısından kontrol edilmesine yönelik prosedürlerin olması
- Muhtemel vektörleri ortadan kaldırmak amacıyla materyal için uygun kontrol programlarının bulunması,
- Invitro faaliyetler için materyalin steril koşullarda ele alınması: aseptik prosedürlerin gerçekleştirilmesi için laboratuvara ekipman sağlanması,
- Vektörler tarafından yayılan zararlı organizmaların vektör tarafından yayılma olmayacak koşullarda bulundurulması, örneğin; kontrollü ağ gözenek boyutu, toprağın çevrelenmesi,
- Faaliyetlerin düşük bitki sağlığı riski dönemlerinde yapılmasını sağlamaya yönelik mevsimsel izolasyonun bulunması.

EK-3

Bilimsel Çalışma, Deneme ve Çeşit İslahı Amacıyla Bitki, Bitkisel Ürün ve Diğer Maddeler ile Zararlı Organizmaların Ülkeye Girişi ve/veya Ülke İçinde Dolaşımı İçin Yetki Belgesi (Model Letter of Authority for the introduction and/or movement of harmful organisms, plants, plant products and other objects for trial or scientific purposes and for work on varietal selections)

YETKİ

BELGESİ

AUTHORITY

LETTER OF

1. Gönderenin / Menşei ülkenin bitki koruma organizasyonunun isim ve adresi (Name and adress of consignor/plant protection organisation of the country of origin)	Bilimsel Çalışma, Deneme ve Çeşit Islahı Amacıyla Bitki, Bitkisel Ürün ve Diğer Maddeler ile Zararlı Organizmaların Ülkeye Girişi ve/veya Ülke İçinde Dolaşımı Hakkında Tebliğ'e göre düzenlenmiştir. (for the introduction and/or movement of harmful organisms, plants, plant products and other objects for trial or scientific purposes and for work on varietal selections)	
2. Onaylanmış faaliyetlerden sorumlu kişinin adı ve adresi (Name and adress of person responsible for the approved activities)		
4. Karantinaya yönelik bitki sağlığı tedbirlerinin alındığı özel yer veya yerlerin adres ve tanımı (Adress and description of the specific site or sites for quarantine containment)	5. Menşei Belgesi (üçüncü ülke menşei materyal için) (Place of origin (documentary evidence attached for material originating in a third country))	
7. Üçüncü ülke menşei materyalin ihracatçı ülkeye giriş noktası (Declared point of entry for material introduced from a third country)	6. Bitki Pasaport Numarası: (Plant passport number) veya (or) Bitki Sağlık Sertifikası Numarası: (Phytosanitary certificate number)	
8. İlgili zararlı organizmalar dahil, materyalin bilimsel ismi (isimleri) (Scientific name(s) of the material, including the harmful organisms concerned)	9. Materyal miktarı (Quantity of material)	
10. Materyalin çeşidi (Type of material)		
11. Ek deklarasyon (Additional declaration) Bu materyalin ülkeye girişi/ülkede dolaşımı ⁽¹⁾ no'lu Tebliğ dâhilindedir. (This material is [introduced into]/[moved within] ⁽¹⁾ the Community under numbered communiqué.) (1) Uygun değilse siliniz. (Delete if not applicable)		
12. Ek bilgi (Additional information)		
13. Gönderen ülkenin sorumlu resmi kurumu tarafından onay (Endorsement by the responsible official body of the country of origin of the material) Onay yeri (Place of endorsement) Tarih (Date) Yetkilinin ismi ve imzası: (Name and signature of authorised officer)	14. Düzenleyen sorumlu resmi kurumun mührü (Stamp of the responsible official body of issue) Düzenleme yeri (Place of issue) Tarih (Date) Yetkilinin ismi ve imzası (Name and signature of authorised officer)	

EK-4

KARANTİNADAN SERBEST BIRAKILMASI AMAÇLANAN BİTKİLER, BİTKİSEL ÜRÜNLER VE DİĞER MADDELER İLE İLGİLİ TESTLER DAHİL KARANTİNA TEDBİRLERİ

BÖLÜM A

Bitki Karantinası Yönetmeliği EK-5'te listelenen belirli bitkiler, bitkisel ürünler ve diğer maddeler için

Bölüm I: Meyveleri ve tohumları hariç *Citrus* L., *Fortunella* Swingle, *Poncirus* Raf. bitkileri ve bunların melezleri

1. Bitki materyali uygun şekilde, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü/Uluslararası Bitki Genetik Kaynakları Enstitüsü (FAO/IPGRI) Teknik Kılavuzunda verildiği üzere uygun tedavi prosedürlerine tabi tutulacaktır.
2. Bitki materyalinin tamamı, yukarıda yer alan 1. madde uyarınca yürütülen tedavi prosedürlerini takiben, indekslemeye tabi tutulacaktır. İndeksleme bitkileri dahil tüm bitki materyali bu Tebliğin Ek-2'si kapsamında verilen karantina kapsamı koşullarında, onaylanmış tesislerde tutulacaktır. Resmi olarak serbest bırakılması amaçlanan bitki materyali, vejetatif büyüme koşullarının normal olarak seyredeceği koşullarda tutulacak ve Bitki Karantinası Yönetmeliğinde listelenen tüm ilgili zararlı organizmalar dahil tüm zararlı organizmaların belirti ve bulguları açısından, hem ilk gelişinde ve bunu takiben uygun zamanlarda, indeksleme süresince görsel muayeneye tabi tutulacaktır.
3. Yukarıda yer alan 2. maddedeki amaçlar için, bitki materyali zararlı organizmalar için (test edilip tanımlanmış) aşağıdaki prosedürlere göre indekslenecektir:
 - 3.1. Testlemede uygun laboratuvar metotları ve uygun olduğu durumlarda en azından aşağıda yer alan zararlı organizmaları tespit etmek için *Citrus sinensis* (L.) Osbeck, *C. aurantiifolia* Christm. Swing, *C. medica* L., *C. reticulata* Blanco ve *Sesamum* L.'de içeren indikatör bitkiler kullanılacaktır:
 - (a) Citrus greening bacterium
 - (b) Citrus variegated chlorosis
 - (c) Citrus mosaic virus
 - (d) Citrus tristeza virus (tüm izolatları)
 - (e) Citrus vein enation woddy gall
 - (f) Leprosis
 - (g) Naturally spreading psorosis

(h) *Phoma tracheiphila* (Petri) Kanchaveli&Gikashvili

(i) Satsuma dwarf virus

(j) *Spiroplasma citri* Saglio et al.

(k) Tatter leaf virus

(l) Witches' broom (MLO)

(m) *Xanthomonas campestris* (Citrus için patojen olan tüm strainler).

3.2. Kısa dönemli indeksleme prosedürleri mevcut olmayan yanıklık ve yanıklık-benzeri gibi hastalıklar için, bitki materyalinin gelişlerini takiben, FAO/IPGRI Teknik Kılavuzu'nda belirtilen şekilde, steril kültür altında yetiştirilmiş fide stoğu üzerine sürgün ucu aşılır ve indeksleme sonucunda bitkiler yukarıda yer alan 1. maddeye göre tedavi prosedürlerine tabi tutulur.

4. Yukarıda yer alan 2 nci maddede belirtilen görsel muayeneye tabi tutulan ve üzerinde zararlı organizmalara ait belirti ve bulgular bulunan bitki materyali, gerek görüldüğü takdirde belirti ve bulgulara neden olan zararlı organizmaların türünü belirlemek için testleme de dahil olmak üzere bir incelemeye tabi tutulur.

Bölüm II: *Cydonia* Mill., *Malus* Mill., *Prunus* L. ve *Pyrus* L. bitkileri ve tohum hariç, dikim amaçlı *Fragaria* L. ve melezleri

1. Bitki materyali uygun şekilde, FAO/IPGRI Teknik Kılavuzunda verildiği üzere uygun tedavi prosedürlerine tabi tutulacaktır.

a. Bitki materyalinin tamamı, yukarıda yer alan 1. madde uyarınca yürütülen tedavi prosedürlerini takiben, indekslemeye tabi tutulacaktır. İndeksleme bitkileri dahil tüm bitki materyali bu Tebliğin Ek-2'si kapsamında verilen karantina kapsamı koşullarında, onaylanmış tesislerde tutulacaktır. Resmi olarak serbest bırakılması amaçlanan bitki materyali, vejetatif büyüme koşullarının normal olarak seyredeceği koşullarda tutulacak ve Bitki Karantinası Yönetmeliğinde listelenen tüm ilgili zararlı organizmalar dahil tüm zararlı organizmaların belirti ve bulguları açısından, hem ilk gelişinde ve bunu takiben uygun zamanlarda, indeksleme süresince görsel muayeneye tabi tutulacaktır.

b. Yukarıda yer alan 2. maddedeki amaçlar için, bitki materyali zararlı organizmalar için (test edilip tanımlanmış) aşağıdaki prosedürlere göre indekslenecektir:

3.1. *Fragaria* L. söz konusu olduğunda, bitki materyalinin menşei ülkesine bakılmaksızın, testlemede uygun laboratuvar metotları ve uygun olduğu durumlarda en azından aşağıda yer alan zararlı organizmaları tespit etmek için *Fragaria vesca*, *F. virginiana* ve *Chenopodium* spp. içeren indikatör bitkiler kullanılacaktır:

(a) Arabis mosaic virus

(b) Raspberry ringspot virus

- (c) Strawberry crinkle virus
- (d) Strawberry latent ‘C’ virus
- (e) Strawberry latent ringspot virus
- (f) Strawberry mild yellow edge virus
- (g) Strawberry vein banding virus
- (h) Strawberry witches’ broom mycoplasma
- (i) Tomato black ring virus
- (j) Tomato ringspot virus
- (k) *Colletotrichum acutatum* Simmonds
- (l) *Phytophthora fragariae* Hickman var. *fragariae* Wilcox&Duncan
- (m) *Xanthomonas fragariae* Kennedy&King.

3.2. *Malus* Mill. söz konusu olduğunda:

- (i) Bitki materyalinin aşağıda yer alan zararlı organizmalardan biri olduğu bilinmeyen bir ülke menşeli olması durumunda:

- (a) Apple proliferation mycoplasma veya
- (b) Cherry rasp leaf virus (Amerikan),

testlemede uygun laboratuvar metotları ve uygun olduğu durumlarda ilgili zararlı organizmaları tespit etmek için indikatör bitkiler kullanılacaktır:

- (ii) bitki materyalinin menşei ülkesine bakılmaksızın, testlemede uygun laboratuvar metotları ve gerekli olduğu durumlarda aşağıda yer alan zararlı organizmaları tespit etmek için indikatör bitkiler kullanılacaktır:

- (a) Tobacco ringspot virus
- (b) Tomato ringspot virus
- (c) *Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al.

3.3. *Prunus* L. söz konusu olduğunda, uygun olduğu şekilde her bir *Prunus* türü için:

- (i) Bitki materyalinin aşağıda yer alan zararlı organizmalardan biri olduğu bilinmeyen bir ülke menşeli olması durumunda:

(a) Apricot chlorotic leafroll mycoplasma;

(b) Cherry rasp leaf virus (Amerikan);veya

(c) *Pseudomonas syringae* pv. *persicae* (Prunier et al.)Young *et al.*,

testlemede uygun laboratuvar metotları ve uygun olduğu durumlarda ilgili zararlı organizmaları tespit etmek için indikatör bitkiler kullanılacaktır ve;

(ii) bitki materyalinin menşei ülkesine bakılmaksızın, testlemede uygun laboratuvar metotları ve uygun olduğu durumlarda en azından aşağıda yer alan zararlı organizmaları tespit etmek için indikatör bitkiler kullanılacaktır:

(a) Little cherry pathogen (Avrupalı olmayan izolatları)

(b) Peach mosaic virus (Amerikan)

(c) Peach phony rickettsia

(d) Peach rosette mosaic virus

(e) Peach rosette mycoplasma

(f) Peach X-disease mycoplasma

(g) Peach yellows mycoplasma

(h) Plum line pattern virus (Amerikan)

(i) Plum pox virus

(j) Tomato ringspot virus

(k) *Xanthomonas campestris* pv. *pruni* (Smith) Dye.

3.4. *Cydonia* Mill. ve *Pyrus* L. söz konusu olduğunda, bitki materyalinin menşei ülkesine bakılmaksızın, testlemede uygun laboratuvar metotları ve uygun olduğu durumlarda en azından aşağıda yer alan zararlı organizmaları tespit etmek için indikatör bitkiler kullanılacaktır:

(a) *Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. *et al.*

(b) Pear decline mycoplasma.

4. Yukarıda yer alan 2. maddede belirtilen görsel muayeneye tabi tutulan ve üzerinde zararlı organizmalara ait belirti ve bulgular bulunan bitki materyali, gerek görüldüğü takdirde belirti ve bulgulara neden olan zararlı organizmaların türünü belirlemek için testlemede dahil olmak üzere bir incelemeye tabi tutulur.

Bölüm III: Meyveleri hariç, *Vitis* L. bitkileri

1. Bitki materyali uygun şekilde, FAO/IPGRI Teknik Kılavuzunda verildiği üzere uygun tedavi prosedürlerine tabi tutulacaktır.
2. Bitki materyalinin tamamı, yukarıda yer alan 1. madde uyarınca yürütülen tedavi prosedürlerini takiben, indekslemeye tabi tutulacaktır. İndeksleme bitkileri dahil tüm bitki materyali bu Tebliğin Ek-2'si kapsamında verilen karantina kapsamı koşullarında, onaylanmış tesislerde tutulacaktır. Resmi olarak serbest bırakılması amaçlanan bitki materyali, vejetatif büyüme koşullarının normal olarak seyredeceği koşullarda tutulacak ve Bitki Karantinası Yönetmeliğinde listelenen tüm ilgili zararlı organizmalar dahil tüm zararlı organizmaların ve *Viteus vitifolii* (Fitch.)'in belirti ve bulguları açısından, hem ilk gelişinde ve bunu takiben uygun zamanlarda, indeksleme süresince görsel muayeneye tabi tutulacaktır.
3. Yukarıda yer alan 2. maddedeki amaçlar için, bitki materyali zararlı organizmalar için (test edilip tanımlanmış) aşağıdaki prosedürlere göre indekslenecektir:
 - 3.1. Bitki materyalinin aşağıda yer alan zararlı organizmalardan ari olduğu bilinmeyen bir ülke menşeli olması durumunda:

(i) Ajinashika hastalığı

Testlemede uygun bir laboratuvar metodu kullanılır. Negatif sonuç çıkması halinde, bitki materyali Koshu asma çeşidinde indekslenir ve en az iki vejetasyon süresi boyunca gözlem altında tutulur.

(ii) Grapevine stunt virus

Testlemede, Campbell Early asma çeşidi de dahil uygun indikatör bitkiler kullanılır ve bitkiler bir yıl süresince gözlem altında tutulur.

(iii) Summer mottle

Testlemede, Sideritis, Cabernet-Franc ve Mission asma çeşitleri dahil uygun indikatör bitkiler kullanılır

- 3.2. bitki materyalinin menşei ülkesine bakılmaksızın, testlemede uygun laboratuvar metotları ve uygun olduğu durumlarda en azından aşağıda yer alan zararlı organizmaları tespit etmek için indikatör bitkiler kullanılacaktır:

(a) Blueberry leaf mottle virus

(b) Grapevine Flavescence doree MLO ve diğer asma sarılıkları

(c) Peach rosette mosaic virus

(d) Tobacco ringspot virus

(e) Tomato ringspot virus ('sarı damar' straini ve diğer strainler)

(f) *Xylella fastidiosa* (Well & Raju)

(g) *Xylophilus ampelinus* (Panagopoulos) Willems et al.

4. Yukarıda yer alan 2. maddede belirtilen görsel muayeneye tabi tutulan ve üzerinde zararlı organizmalara ait belirti ve bulgular bulunan bitki materyali, gerek görüldüğü takdirde belirti ve bulgulara neden olan zararlı organizmaların türünü belirlemek için testlemede dahil olmak üzere bir incelemeye tabi tutulur

Bölüm IV: *Solanum* L. veya bunların melezlerinin stolon veya yumru oluşturan türlerinin dikim amaçlı bitkileri,

1. Bitki materyali uygun şekilde, FAO/IPGRI Teknik Kılavuzunda verildiği üzere uygun tedavi prosedürlerine tabi tutulacaktır.

2. Bitki materyalinin her bir birimi, yukarıda yer alan 1. madde uyarınca yürütülen tedavi prosedürlerini takiben, indekslemeye tabi tutulacaktır. İndeksleme bitkileri dahil tüm bitki materyali bu Tebliğin Ek-2'si kapsamında verilen karantina kapsamı koşullarında, onaylanmış tesislerde tutulacaktır. Resmi olarak serbest bırakılması amaçlanan bitki materyali, vejetatif büyüme koşullarının normal olarak seyredeceği koşullarda tutulacak ve Bitki Karantinası Yönetmeliğinde listelenen tüm ilgili zararlı organizmalar dahil tüm zararlı organizmaların ve Potato yellow vein disease'in belirti ve bulguları açısından, hem ilk gelişinde ve bunu takiben bitki yaşlanıncaya kadar uygun aralıklarla, indeksleme süresince görsel muayeneye tabi tutulacaktır.

3. Yukarıda yer alan 2. maddede belirtilen indeksleme prosedürleri, en azından aşağıda yer alan zararlı organizmaları tespit etmek için, 5. maddede verilen teknik şartları takip edecektir:

— Bakteriler

(a) *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis et al. ssp. *sepedonicus* (Spieckermann et Kotthoff) Davis et al.;

(b) *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al.

— Virüsler ve virüs benzeri organizmalar

(a) Andean potato latent virus,

(b) Potato black ringspot virus,

(c) Potato spindle tuber viroid,

(d) Potato yellowing alfamovirus,

(e) Potato virus T,

(f) Andean potato mottle virus,

(g) Yaygın patates virüsleri A, M, S, V, X ve Y (Yo, Yn ve Yc dahil) ve Potato leaf roll virus.

Bununla birlikte, gerçek patates tohumu söz konusu olduğunda, indeksleme prosedürleri en azından yukarıda (a) ila (e) maddelerinde listelenen virüsleri ve virüs benzeri organizmaları tespit edecek şekilde yürütülecektir.

4. Yukarıda yer alan 2. maddede belirtilen görsel muayeneye tabi tutulan ve üzerinde zararlı organizmalara ait belirti ve bulgular bulunan bitki materyali, gerek görüldüğü takdirde belirti ve bulgulara neden olan zararlı organizmaların türünü belirlemek için testlemede dahil olmak üzere bir incelemeye tabi tutulur

5. Yukarıda yer alan 3. maddede bahsi geçen teknik şartlar aşağıdaki gibi olacaktır:

— Bakteriler

1. Yumrular için her bir yumrunun heel-end (yumrunun bitkiye bağlandığı bölüm) kısmı test edilecektir. Standart örnek büyüklüğü 200 yumru olacaktır. Bununla birlikte prosedür 200 yumrudan daha az örnekler için de uygulanabilir.

2. Genç bitkiler ve çelikler için, mikro bitkiler dâhil, sapın daha alt kısımları, eğer uygunsa her bir bitki materyali birimi için kökler test edilecektir.

3. Yeni nesil yumrular veya yumru oluşturmayan türlerin sap temellerinin test edilmesi için, 1 ve 2. maddede belirtilen testlemeden sonra bir normal vejetatif büyüme döngüsünün geçmesi, önerilmektedir.

4. Yukarıda yer alan 1. maddede belirtilen materyal için, *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis *et al.* ssp. *sepedonicus* (Spieckermann ve Kotthoff) Davis *et al.* yönünden yapılan testlemelerde, 24.09.2011 tarih ve 28064 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Patates Halka Çürüklüğü Hastalığı ile Mücadele Hakkında Yönetmelik” eklerinde verilen metotlar kullanılacaktır. 2. maddede verilen materyal için, bu test metodu uygulanabilir.

5. Yukarıda yer alan 1. maddede belirtilen materyal için, *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi *et al.* yönünden yapılan testlemelerde, 24.09.2011 tarih ve 28064 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Patates ve Domateste Bakteriyel Solgunluk ve Patateste Kahverengi Çürüklük Hastalığı ile Mücadele Hakkında Yönetmelik” eklerinde verilen metotlar kullanılacaktır. 2. maddede verilen materyal için, bu test metodu uygulanabilir.

— Potato spindle tuber viroid hariç, virüsler ve virüs benzeri organizmalar,

1. Vejetatif materyal (yumrular, genç bitkiler ve çelikler, mikro bitkiler dâhil) için minimum testleme, Potato spindle tuber viroid haricindeki zararlı organizmalar listesinde bulunan her bir tür için, çiçeklenmede veya çiçeklenmeye yakın yapılan serolojik bir testi içermelidir ve serolojik test sonucu negatif olan materyal bunu takiben biyolojik teste tabi tutulmalıdır. Potato leaf roll virus için iki serolojik test yapılmalıdır.

2. Gerçek tohum için minimum testleme, serolojik test veya serolojik test mümkün değilse bir biyolojik test olmalıdır. Negatif örneklerin bir bölümünün yeniden test edilmesi ve sınırda alınan test sonuçlarına ait materyalin başka bir metot ile test edilmesi şiddetle önerilmektedir.
3. Serada yetiştirilmiş bitkilerde, her sapın tepe kısmında yer alan tamamen açılmış genç bir yaprakçık ve sapın orta kısmında yer alan daha yaşlı bir yaprakçık dahil olmak üzere her bir sapın en az iki noktasından örnekleme yapılır ve bu materyal 1. ve 2. maddede belirtilen serolojik ve biyolojik testlemeye tabi tutulur; muhtemel bir sistemik olmayan enfeksiyon açısından her bir saptan örnekleme yapılmalıdır. Serolojik test söz konusu olduğunda, ayrı bitkilerden toplanmış yaprakçıklar bir arada testlenmemelidir. Ancak kullanılan test metodu eğer ayrı bitkilerden hangi oranda yaprakçığın bir araya getirileceğine ilişkin olarak valide edilmişse bir arada kullanılabilirler; bununla beraber her bir saptan alınan yaprakçıklar her bitki için bir örnek yapmak üzere karıştırılabilir. Biyolojik testleme söz konusu olduğunda minimum iki katı indikatör bitkinin inokulasyonu ile maksimum karıştırma 5 bitkiye kadardır.
4. Yukarıda yer alan 1. ve 2. maddede belirtilen biyolojik testlerde kullanılan uygun indikatör bitkiler, Avrupa ve Akdeniz Bitki Koruma Organizasyonu (EPPO) tarafından listelenen veya virüslerin tespitinde kullanılan ve resmi olarak onaylanmış diğer indikatör bitkilerden olacaktır.
5. Yalnızca doğrudan test edilmiş materyal karantinadan serbest bırakılacaktır. Göz indekslemesi yapıldığı durumlarda, sadece test edilen göze ait yeni yumru serbest bırakılabilir. Yumru muhtemel, sistemik olmayan enfeksiyon problemleri nedeniyle serbest bırakılmamalıdır.

— Potato spindle tuber viroid

1. Tüm materyal için, serada yetişmiş bitkiler çiçeklenmeden ve polen üretmeden önce test edilmelidir. Yumru filizleri/in vitro bitkiler/küçük fidecikler yalnızca ön test ile değerlendirilecektir.
2. Örnekler bitkinin her bir sapının tepesindeki tam açılmış yaprakçıktan alınmalıdır.
3. Test için bütün materyal 18°C'den daha az olmayan sıcaklıklarda (tercihen 20 °C'den daha yüksek sıcaklıklarda) ve en az 16 saatlik foto periyod ile büyütülmelidir.
4. Test, radyoaktif veya radyoaktif olmayan cDNA veya RNA problemleriyle, return-PAGE (gümüş boyama ile) veya RT-PCR ile yürütülmelidir.
5. Problemler ve return-PAGE için maksimum karıştırma oranı 5'tir. Bu oran veya daha yüksek oranların kullanımı valide edilmelidir.

BÖLÜM B

Bitki Karantinası Yönetmeliğinin Ek-2 ve Ek-4'ünde listelenen bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeler

için;

1. Resmi karantina tedbirleri Bitki Karantinası Yönetmeliğinin Ek-1 ve Ek-2'sinde listelenmiş ilgili zararlı organizmaların uygun şekilde muayene edilmesi veya test edilmesini kapsar ve spesifik zararlı organizmalar için Bitki Karantinası Yönetmeliğinin Ek-4'ünde belirtilen özel gereklilikler çerçevesinde yürütölür. Bunun gibi özel gereklilikler çerçevesinde karantina tedbirleri için kullanılan metotlar Bitki Karantinası Yönetmeliğinin Ek-4 veya eşdeğeri resmi onaylı önlemler şeklinde gerçekleştirilir.
2. Bitki, bitkisel ürün ve diğler maddeler, Bitki Karantinası Yönetmeliğinin Ek-1, Ek-2 ve Ek-4'ünde belirtilen ilgili zararlı organizmalar açısından yukarıda yer alan 1. maddenin şartlarına göre ari bulunmuş olmalıdır.